

Ivan Hoffman: Windfall - neočekávaný zisk

- CZ24 News | 12. ledna 2024

SVĚT: Anglický výraz windfall značí nečekané peníze nebo náhlé bohatství. Například výhru v loterii.

Výhrou v loterii se loni pro banky a energetické a petrochemické firmy stal razantní růst cen energií. Český ministr financí si vypočítal, že zdaněním těchto „nečekaných“ zisků by od velkých bank mohl stát inkasovat do rozpočtu 33 miliard korun.

O tom, že stát dokáže obrát banky o peníze, o které si banky polepšily na úkor občanů, však od začátku panovala pochybnost. Banky totiž mají mnoho legálních možností, jak naložit s nečekaným ziskem, aby se vyhnuli zdanění. Než o peníze přijít, raději je kreativně investují. Nakonec český ministr financí z bank nevydoloval ani jednu miliardu.

Neznámo, zda v tomto příběhu šlo o naivitu politika (který kdysi vystudoval elektrotechniku a financím nešéfuje kvůli své odbornosti, ale za politické zásluhy), nebo zda předem věděl, jak u bank pochodí, ale navýšil očekávané příjmy rozpočtu už s vědomím, že se o 33 miliard zvýší schodek. V každém případě se postaral o názornou ukázkou, jak funguje vztah státu a soukromého finančního sektoru, a kdo má v tomto vztahu vrch.

Vztah reálné ekonomiky a světa finančních spekulací je toxický. Podstatou kapitalismu je akumulace kapitálu. Nejprve několik největších boháčů vysaje ze společnosti peníze a s nimi demokracii, protože kde se ztrácí soběstačnost, ať už občana nebo státu, ztrácí se i demokracie.

Potom jiní boháči, finanční spekulanti, do toho vakua nalijí peníze virtuální, nekryté, vymyšlené, a všechny jimi zadluží. Tak se vypaří i poslední zbytky demokracie. Bez demokracie, jejímž synonymem je i spoluodpovědnost, společnost chudne, pustně, hloupně, upadá a boháči řeší, co s takovými lidmi, kteří jsou na nic a je jich zbytečně mnoho. Správná otázka přitom je, k čemu jsou lidem ti boháči.

Zatímco systém, jehož motorem je touha po zisku, respektive chamtivost, zkolabuje na akumulaci kapitálu, která je jeho podstatou, politici se snaží nespokojené občany přesvědčit, že situaci mají pod kontrolou. Tam, kde to nejde s kapitalisty po dobrém a v praxi se ukáže, že takzvaná společenská zodpovědnost firem je pouze teatrální nesystémové gesto, zatváří se politici přísně a vyrukují s nápady, jako je zmíněná windfall tax. Je však možné zachránit kapitalismus šikanováním kapitalistů?

Nic jako „nečekávaný zisk“ neexistuje. V režimu, jehož podstatou je privatizace zisku a socializace nákladů, není úkolem státu dozor nad kapitalisty. Stát se stává závislým na kapitalistech, kteří nad státem převzali dozor namísto občanů, kteří stát platí. Bankám patří občané jednotlivě, prostřednictvím úvěrů, půjček, hypoték, ale i společně jako stát, který je u bank zadlužen, bez šance vyklouznout z dluhové pasti, kdy banky žijí z úroků a splacení dluhu nereklamují, ale naopak chytře blokují.

Kapitalismus je příběh finančního „letadla“, na jehož konci je úplně jiný windfall, než z jakého se dnes těší kapitalisté. Nečekanému zisku se říká znárodnění kapitalistů.

AUTOR: Ivan Hoffman

ZDROJ: Skrytý link